Gérard Klein

Ultimul ţânţar al verii

Sta culcat în pat si, pe fereastra deschisa, putea zări cerul noptatic despuiat de norii de peste zi, strălucind de stele, ca şi contururile întunecate ale acoperişurilor apropiate, siluetele hornurilor, pantele negricioase şi punctele de exclamaţie ale antenelor. Aerul era răcoros.

Sta întins, cu ochii deschişi, cu mâinile puse pe pat, liniştite, cu muşchii relaxaţi, şi putea auzi paşii hoinarului solitar care bântuie aleile liniştite ale tâmplelor, drumuri înţesate de sânge, zumzăind de pulsaţia regulata a inimii, regularitate metronomica, şi propria lui răsuflare, ca şi cum ar fo fost vorba de respiraţia delicat ritmata a unei alte persoane. Se gândea la vara ce era pe sfârşite.

Se gândea la acea ultima zi, apăsătoare şi calda, ca la o chemare a verii, pierduta printre săptămâni de ploaie, ca la un ultim mesaj al verii, ca la un zâmbet duios şi obosit al verii, când auzi un zbârnâit uşor, zgomotul unui motor aerian minuscul, bâzâitul grav şi sâcâitor al unui ţânţar, ultimul ţânţar al verii.

Ca la toţi fraţii lui apăruţi şi morti în cursul anului, zdrobiţi, ale căror pete împestriţau pereţii şi tavanul, metoda e simpla, luaţi o carte, pocniţi-o printr-un gest rapid de perete, ţânţarul nu striga, chiar daca lasa o aureola de sânge, al unui sânge care-a fost al vostru şi pe care vietatea il digera încet, voluptuos, în starea de amorţeală ce urmează agresiunii, ţânţarul intrase pe fereastra, atras de mirosul acelui om sau, poate, şi de ritmul oceanului sau sangvin.

Cu câteva săptămâni mai înainte, năvăleau în roiuri zgomotoase pe fereastra, năpustindu-se spre bec, sau, mai târziu, în timpul nopţii, spre trupul gol şi jilav al omului chinuit de căldură, şi se stinghereau unii pe alţii, zumzăiau într-o ceata vesela şi hămesita, numai ca asta era singur, ultimul ţânţar al verii, ostenit şi plin de experienta, pricepându-se sa evite mişcarea rapida a mâinii, depusese speranţa de supravieţuire a

speciei în vreun ungher scăldat de apa şi venea sa caute pe lângă omul acela un ultim festin. Era singur, ultimul ţânţar al veriI. Şi tocmai din cauza asta omul, în timp ce asculta bâzâitul ţânţarului, nu se putea împiedica sa nu simtă fata de el un soi de duioşie, deoarece vara aceea era ultima vara a ţânţarului; poate ca, daca ar fi fost lăsat sa se instaleze în apartamentul cald şi uscat, ar mai fi trăit mult, mustele aşa treceau iarna, pe vremuri; şi poate ca ar ajunge să-şi ia hrana de vampir la ore regulate, poate ca s-ar domestici, mai ştii?

Dar nicicum n-ar putea junge în vara următoare. Nu exista exemplu de ţânţar care sa fi supravieţuit peste iarna. Chiar daca cel în cauza ar fi trecut peste lunile ucigătoare ale iernii, n-ar fi putut niciodată ajunge-n primăvara. Nimeni, îşi spune omul, nu va mai apuca vreodată primăvara. Nu supravieţuieşti unei ierni de treizeci de mii de ani.

Ţânţarul invizibil trasa spirale mari, sonore, prin aer. Plonja şi se apropia, atras fara putinţă de împotrivire de uriaşul sac sangvin culcat pe pat.

„Sa aprind lumina, se întrebă omul, şi sa alung ţânţarul, să-l azvârl în noapte, sau pur şi simplu să-l omor? Nu-i chiar aşa de simplu. Un ţânţar se vede bine când se profilează pe ceva alb. Dar dispare brusc când trece prin fata draperiilor de culoare închisă sau a vreunei mobile de stejaR. Şi trebuie sa nu-l scapi din ochi, sa aştepţi clipa când o sa se-aşeze."

Un ţânţar pe un fond deschis. Cine-a mai văzut vreodată un ţânţar pe fond de zăpadă? Poate ca acolo, în nord, către Finlanda, ori Norvegia, în Alaska, de vor fi fiind ţânţari pe-acolo, poate ca pot fi văzuţi deplasându-se pe fond de zăpadă, acolo, sus, unde gheţarii milenari, atavici, s-au pus în mişcare, şi de unde, încet, zgomotos, aisbergurile vor cibori în iarna asta, de-a lungul coastelor Angliei. Gheţarii vor distruge bălţile, iazurile, matca râurilor liniştite în care ţânţarii şi-au depus speranţa speciei lor. Doar au vorbit ziarele despre asta, nu-i asa? Ziarele au pus întrebări savanţilor. A sosit noua era glaciara, au zis savanţii, cinci, zece ani cel mult, dar la început o va lua cu încetul. Pur şi simplu nu va mai exista vara, doar ploaie, zăpadă şi gheata, cerul veşnic înnourat, iar mai târziu va dobândi o puritate de diamant, îngheţată, un cer de iarna, apoi se va isprăvi cu primăvara, şi cu toamna, oare voi ati văzut cum cresc florile pe pământul îngheţat la douăzeci de grade sub zero? In

Siberia, pe cat se pare, e de-ajuns ca soarele sa zâmbească doar, ca temperatura creste, noroiul bocnă se topeşte, iar florile, iarba, mugurii densi şi alburii năpădesc toată întinderea câmpiei, şi carele se înnămolesc în clisa vegetala şi minerala a stepei ce se desfăşoară la sesfarsit.

Ultimul ţânţar al verii, necunoscând viitorul, ştirile din ziare, nici pe cele meteorologice.

Nu-i de crezut, îşi spunea omul. Nu-i de crezut ca oraşele se voi îngropa maine, ca oamenii, în turme compacte, vor cobori spre sud, precum au mai făcut de doua, de trei, de zece ori poate pe parcursul marilor migraţii geologice, fara a pastra de pe urma acestui fapt nici cea mai măruntă amintire, deoarece urma coşmarelor dispare la fel de repede pe cat ai bate din pleoape. Nu poţi crede ca vara n-o sa vina iar, ca arborii vor muri, ori vor putrezi, ori vor ramane veşnic blocaţi în substanţă translucida a timpului anasteziat, şi ca nimeni nu va mai alerga pe străzi, nu vor mai trece fete în rochii înflorate, nu se vor mai purta decolteuri adânc răscroite sub razele soarelui, la lumina becurilor strălucitoare şi neclintite, gata cu femeile splendide a căror piele dobândise strălucirea soarelui, gata cu mâinile dezgolite, cu picioarele dezgolite, gata cu trupurile întinse pe nisipul plajelor, nimic altceva decât blănuri, carapace groase, învelişuri rezistente, negaţie a libertăţii, măşti şi camuflaje, nu va mai fi frăgezime, într-un cuvânt.

Cu excepţia sudului.

Oamenii bogaţi plecau spre sud. Toată lumea pleca spre sud. Vor avea loc ciocniri, se vor afla acolo milioane de oameni înghesuindu-se pe o porţiune îngustă de soare, ca naufragiaţii pe o pluta, pe un banc de nisip, pe care fluxul il va micşora. S-au luat masuri, spuneau ziarele. Ce-o sa ne facem? Îmi plăcea iarna, pe vremuri, pe când eram copil, îmi plăcea pişcătura gerului, şi zăpadă, fireşte, nu învăţasem sa preţuiesc soarele. Nu învăţasem sa iubesc, atât tot, nu poţi iubi decât sub soare. Nu ştiam sa preţuiesc un ţânţar.

Ce-o sa ma fac? Se gândea omul. Ţânţarul era cat se poate de aproape, acum. Poate ca ar fi putut sufla peste el, ori să-i spună sa plece, sa se năpustească spre sud, cu toată puterea muşchilor lui imponderabili de ţânţar, în speranţa de a o lua înainte de-a cădea, de-a eşua în zăpadă, conservandu-se înlăuntrul ei vreme vreme de zece mii de ani, o suta de mii de

ani, ca mamuţii găsiţi în Siberia şi-a căror carne era buna de mâncat, au zis savanţii care le-au pus întrebări vânătorilor calmaci ori samoiezi: privite de-aici, lucrurile stau altfel.

Ţânţarul tăcu. Se aşezase pe perete, foarte aproape. Fara să-l vadă, omul ii ghicea prezenta, ce maşinărie subtila, ce precizie fara de cusur, picioare fine ca firul de par, aripi nervurate, o trompa precisa, mica pompa aspiratoare, înfăşurându-se, desfăşurându-se, dar daca ţânţarii ar supravieţui tuturor iernilor, daca ar hiberna de-adevărat, daca nu s-ar ivi din bălţi, daca s-ar lăsa prinşi într-o carapace de gheata, ei, atât de fragili, prinşi în grosimea densa şi protectoare a pietrei de apa?

Toată lumea trece prin perioade ca asta, prin clipa când frigul te cuprinde, toată lumea, oameni, ani şi chiar planete. Se întrebă daca planeta se simţea brusc singura, de se răcise asa. E contrariul febrei, calmul neted al profunzimilor, tristeţea tăcută a serilor de beţie, orice vegetaţie tace în tine, iar vanturile sufla, mari bariere cedează, şi vechiighetari urca pana la gura, pana la ochi. Şi-atunci zadarnicai mai caută o alta căldură, fie şi-a unei alte piei, fie şi-aunui alt soare, zadarnic, nu-i asa, bătrâne amic al meu, Pământule.

Ţânţarul se pregătea sa dea lovitura. Se gândea, pesemne. Trebuia sa se fi gândit daca era mai nimerit sa treacă la acţiune pe loc sau sa mai aştepta putin, pana când omul sa adoarmă de-a binelea. Pe de o parte, era periculor, pe de alta – ii era foame, aproape ca nu mai puteade foame. Ii era teama sa nu-şi simtă picioarele îndoindu-se sub el şi sa se vadă rostogolindu-se spre podea.

Omul simţi dintr-o data frigul, înlăuntrul şi în afara lui. Mana dreapta i se întinse, atingând întrerupătorul şi aprinzând lumina. Strânse din pleoape, ochii orbiţi i se obişnuiră şi văzu ţânţarul pe perete, la douăzeci de centimetri deasupra capului sau, ultimul ţânţar al verii, iar vara se sfârşise. Lua cartea pe care-o citea şi pe care-o lăsase deschisa, o închise şi-o strânse în mana. Se ridica într-o rana şi cu un gest rapid zdrobi ţânţarul. Se auzi zgomotul înfundat al cărţii izbind peretele. Ţânţarul rămăsese prins de carte. Lasă cartea pe noptiera, se culca la loc, ţintuind tavanul din priviri, stinse lumina, mana căutând întrerupătorul şi negăsindu-l, ce ciudat, după atâţia ani, apoi il găsi şi se auzi declicul şi iar privi afara, în noapte.

Sorbi încet aerul cu buzele. O mireasma stranie şi pătrunzătoare, aproape brutala, pătrunsese pe fereastra, era mirosul ploii ce se-apropia, avangarda armiilor iernii ce galopau colo, jos, sub comanda soarelui minuscul şi comic, al regiunilor boreale. Curând, se gândi el, o sa se-audă mormăitul urşilor în oraşul pustiu.

SFÂRŞIT